

۱۶/۰۹/۲۰۲۰

قیس کبیر

رپور کاری قاموس کبیر افغانستان (د افغانستان لوی قاموس)

سپتمبر سال ۲۰۲۰

علاقمنان عزیز و گرامی قاموس کبیر افغانستان (د افغانستان لوی قاموس) در این نوشته کوتاه می کوشم تا در باره حالت موجوده و ستراتیژی آینده «د افغانستان لوی قاموس» معلومات چند خدمت شما عالیقدران تقدیم نمایم:

اول - حالت موجوده:

د افغانستان لوی قاموس به شکل (Multipl Qamoos) انکشاف داده شد که در مدت تقریباً ۵ سال به معاونیت نزدیک و خستگی ناپذیر همکاران و علاقمندان عزیز جمع آوری و تدوین گردید. این قاموس به دو بخش مستقل «علمی و مسلکی» و «اصالت مردم افغانستان» تقسیمبندی شده است. هر بخش آن دارای لینک ها مخصوص خود میباشد:

<http://www.afghan-dic.com> اصالت مردم افغانستان

<http://www.afghan-academic.com> علمی و مسلکی

هر بخش داری قاموس ها مختلف اند که مستقلانه توسط یک تیم کاری فعالیت میکند.

قاموس های «علمی و مسلکی» شامل اند از:

- قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی با بخش های مختلف آن مانند (اقتصاد ملی، اقتصاد تشبثگاه، احصایه و (ایکونومتری) تنها در قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی در حدود 12.000 اصطلاح جمع آوری و تدوین شد.
- قاموس جامع زمین شناسی با بخش های مختلف آن مانند (سنگ شناسی، تکنوتیک، جیوکمستری، جیولوجی و منرالوجی)

قاموس های «اصالت مردم افغانستان» شامل اند از:

- قاموس مجمع اللغات با محتوای ۲۳۰۰۰ لغات با معنی و تشریح دری، ترجمه شده به پشتو و انگلیسی
- قاموس مختصات افغانستان (نخبگان و مشاهیر- شعراء، نویسندگان، هنرمندان و خدمتگذاران- تشکیلات دولتی و علمی- خوراکه و نوشیدنی افغانی- ضرب المثل ها، مقولات، کنایات و گفته ها
- قاموس جغرافیه، معرفی ولایت و ولوسوالی، قراء، دریا و کوه های مربوط
- قاموس زراعت و مالداری در بخش های (نباتات، جنگلداری، حیوانات، اصطلاحات، افزار و ماشین آلات زراعتی
- قاموس تاریخ، رجال و شخصیت های ملی و سیاسی، آبدات تاریخی
- قاموس حقوق و قضاء
- قاموس عبدالله افغانی نویس
- قاموس فارسی ایران به دری افغانستان

قاموس کبیر افغانستان از طرف «جمعیت پوهنتون های افغان و آلمان» (DAUG) بحیث یک پروژه پذیرفته شد و مصارف تهیه یک تعداد آثار اقتصادی مورد ضرورت و نگهداشت دیتابیس های قاموس ها را دریک سرور (Server) برای دونیم سال به عهده گرفت. از دو سال باین طرف مصرف نگهداشت دیتابیس ها را موسسه انکشاف و تقویه افغانستان (VAF) بعهده گرفته که باین طریق مصارف نگهداشت

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

الی نوامبر امسال تأمین شده است. جمع آوری و تدوین آن هنوز هم ادامه دارد و ان شاء الله در آینده در توسعه و انکشاف آن سعی و تلاش بیشتر به خرچ داده میشود.

آخرین انکشاف که صورت گرفت که دیتابیس همه قاموس ها در تلفون دستی یا موبیل قابل استفاده می باشد.

باین وسیله زمینه استفاده قاموس ها در افغانستان که امکانات استفاده از لپ تاپ به سبب مشکلات برق و تصاحب آن کمتر است، بیشتر شده است. استفاده از قاموس بدسترسی یک تعداد استادان پوهنتون های کابل، ننگرهار، مزار شریف و هرات قرار گرفته است. سعی بعمل می آید که در دیگر مناطق غرض دسترسی نیز قرار گیرد.

نصب Statistic Software :

برای قضاوت واقعی که به کدام تعداد از علاقمندان در جهان از قاموس استفاده می کنند، ضرورت اشد به نصب یک «Statistic Software» بود، که باید در سرور قاموس فعال میشد. با مشوره با متخصصین تصمیم بر آن شد، تا از سافتویر «Piwik» استفاده گردد. این سافتویر از توانایی های زیادی مانند ارزیابی تعداد مراجعه کنندگان از ممالک مختلف در دنیا، استعمال سامان آلات که آنها استفاده میکنند، و ده ها موضوعات دیگری را برخوردار میباشد که توسط آن ها قادر به تجزیه و تحلیل واقعی قاموس خواهیم بود. در شکل ذیل از تشدید و تضعیف دسترسی قاموس ها معلومات داده میشود:

پلان انتقال فزیک قاموس به افغانستان و واگذاری آن به مقامات ذیصلاح یک امر ضروری میباشد. همچنان حصول اطمینان تداوم نگهداشت و واریسی آن از طرف مقامات مربوطه هم ضروری است، تا زحمات انجام شده به هدر نرود. تلاش های بعضی اعضای قاموس بغرض انتقال فزیک قاموس به افغانستان به خاطر نداشتن شرایط تخنیک آنجا و نسبت شیوع مرض کرونا به تعویق افتید. امید است این پلان در آینده تحقق یابد.

دوم – حالت باید «ستراتیژی آینده»:

در صورت که فقره های ذیل تحقق پذیرند، یکی از موفقترین قاموس را خواهیم داشت...

۱ – ادامه انکشاف و توسعه دیتابیس ها یک امر ضروری است و برای افزایش کمیت و نوعیت اصطلاحات باید اقدامات لازمه بعمل آید.

مثلاً توضیح و تعریف پروگرام ها و یادداشت های آن (Documentation) خیلی ضروریست؛ زیرا بدون اینکار پروژه بی اهمیت می باشد و بدون یادداشت و تحریر وظایف انجام شده نمی توان پروژه را توسعه و انکشاف داد. تأمین مالی انکشاف و توسعه و یادداشت های آن و نگهداشت دیتابیس در سرور (Server) باید به وجود آید.

۲ - قاموس ها باید قابلیت استفاده از طریق گوگل را پیدا کنند. یعنی از طریق جستجو در گوگل امکان دسترسی به معلومات قاموس میسر گردد.

د پانو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

۳ - ورژن آفلاین (offline Version) قاموس: انكشاف ايس كه امكانيت داوډ لود قاموس را مهيا سازد. اين بدين معنی است كه ايس مذکور قاموس را برای داوډ لود كردن آماده می سازد و هرکس قادر است، قسمتی از قاموس و یا تمام آنرا در كمپيوتر، لپتاپ و سمارت فون خود نصب كند. و بعد از آن شخص مذکور میتواند، بدون وابستگی به انترنت از قاموس استفاده كند. این امر برای ممالکی مانند افغانستان فوق العاده مهم می باشد.

۴ - دیزاین لوگوی جدید برای «قاموس کبیر افغانستان»: چون وطن ما دارای دو زبان ملی است، پس باید اسم قاموس همچنان به هر دو زبان نوشته شود. اگر «د افغانستان لوی قاموس» به صورت خفیف در زیر نام «قاموس کبیر افغانستان» جای بجای شود، فوائد ذیل را کمائی خواهیم کرد:

- از خود دانستن و رضایت پشتو زبانها از قاموس،
- سنگین ساختن وزن کلمه «بزرگی» و در عین زمان کمتر کردن وزن کلمه «کبیر» که با نام فامیلی من می چسبد

دوستان عزیز، شما درک میکنید که ما با چلنج های بسا مشکل که مستلزم دانش، فهم و وسایل مالی می باشد که باید امکانات آن فراهم شود. بفضل ذات اقدس الهی فهم و دانش کافی در بین همکاران قاموس وجود دارد؛ و بنده حاضر است، به هر یکی که خود را قادر به اجرای این وظایف میدانند، مسؤولیت را برایش واگذار شوم و یادآور شوم، پیاده کردن و تحقق یابی پلان استراتیژی به وسایل مالی ضرورت دارد که باید توسط خود هموطنان و دوستداران عزیز قاموس ها تأمین گردد. امکان کمک دوستان خارجی نظر به حالات وقایع ناهنجاری که فعلاً در وطن عزیز ما وجود دارد و دوستان خارجی را خیلی دلسرد ساخته است، وجود ندارد.

در اخیر میخواهم یادآوری کنم که متأسفانه نظر به یک سلسله نزاکت های بیهوده که بین بعضی از اعضای تیم کاری مدت طولی به وجود آمده است، دست از همکاری دور کرده اند. خواهش من اینست تا خالی از کدورت ها دوباره به همکاری خود ادامه دهند و اگر تا به دو ماه آینده بدون کدام عذر معقول همکاری نمی کنند، به اطلاع اعضای تیم کاری قاموس برسانند.

دوستان عزیز، خواهشمندم نظریات مثبت و منفی تانرا به همه اعضای تیم بفرستید.

آنچه از قلم بدستان که میخواهند در پروسه تکمیل قاموس کبیر افغانستان سهم بگیرند، میتوانند با اعضای تیم کاری قاموس کبیر از طریق ایمیل ادرس ذیل با ما در ارتباط شده و از همکاری های دانشمندان خویشتن ما را مستفید گردانند:

info@afghan-german.de

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی